

דבר תורה לפרשת בשלח – מאת הרבנית נעמי שפירא

בפרשתנו, פרשת "בשלח", עם ישראל מצטווה לראשונה על השבת. כפי שלומדים מהפסוק "טו' (כה) שם שם לו חוק ומשפט ושם ניסהו".

וכדברי רש"י שם, "במרה נתן להם מקצת פרשיות של תורה שיתעסקו בהם: שבת ופרה אדומה ודינין"

וכן נצטוו לקיים אותה, וקיימה לראשונה. כאשר ה' מוריד לעם ישראל מן, הוא מצווה אותם ללקוט "איש לפי אוכלו עמר לגולגולת" וכן לא להותיר ממנו עד בוקר. כאשר הותירו ממנו, קצף עליהם משה. אולם, כאשר לקטו ביום השישי לחם משנה שני העומר, ובאו נשיאי העדה לומר על כך למשה, עונה להם משה: "טז' כה-כט)", הוא אשר דיבר ה' שבתון שבת קדש לה' מחר את אשר תאפו אפו ואת אשר תבשלו בשלו,, אכלוהו היום כי שבת היום לה' היום לא תמצאוהו בשדה. ששת ימים תלקטוהו וביום השביעי שבת לא יהיה בו."

לאחר שהיו מהעם שיצאו ללקוט למרות האיסור, מופיעים דברים מפורשים.

(שם כט-לא) "ראו כי ה' נתן לכם את השבת כל כן הוא נתן לכם ביום השישי לחם יומיים שבו איש תחתיו אל יצא איש ממקומו ביום השביעי. וישבתו העם ביום השביעי". על המילה "ראו" מסביר ראב"ע (הארוך) "הטעם. ראו זה המופת שיתן לכם השם שיתברר לכם כי הוא צווה שתשבתו כאשר שבת במעשה בראשית, על כן הוא נתן שירד המן היום כפלים ממנהגו בכל יום.

מה ראה ה' להקדים את השבת וציוויה למתן תורה?

ניתן להסביר בגלל הסמיכות למן, שגם בחיים המתנהלים לפי מתנת שמיים, יש יגיעת האדם. ולכן, מראשית התהוות האומה נחרתת בה השביתה ממלאכה כמעשה המתדמה להנהגה האלוקית. ובאמת, ציווי השבת מאופיינים בזיקה לה'. "שבת קדש לה', שבת היום לה', ה' נתן לכם את השבת".

מובן נוסף מעניק לנו מדרש רבה בשלח פרשה כה' יא.

"ראו כי ה' נתן לכם את השבת' לא היה צריך לומר אלא דעו מה 'ראו' אלא כך אמר להם הקדוש ברוך הוא אם יבואו עובדי כוכבים ויאמרו לכם למה אתם עושים את יום השבת ביום הזה אמרו להם ראו שאין המן יורד בשבת ומהו 'נתן לכם' לכם נתנה ולא לעובדי כוכבים. מכאן אמרו אם יבואו מעובדי כוכבים וישמרו את השבת לא דים שאין מקבלים שכר אלא שחייבים מיתה,,,"

בני ישראל יוצאים ממצרים לאחר שהמכות וקריעת ים סוף יצרו בידול בינם לבין המצרים. כעת, במדבר, הם נמצאים ללא כל אומה סביבם. השבת, שניתנת לפני מתן תורה, יוצרת בידול עצמי, מהותי. בידול המשייך את ישראל לה' יתברך ומדמה אותם, ורק אותם, אליו, במצוות השבת.

דברי תורה אלו נכתבים לעלוי נשמת תלמידתי הדס בת יעקב (תפוחי) שנרצחה בתאונת דרכים השבוע ביום ז' בשבט. יהיו דברי תורה נחמה לחוסר הגדול.